

دوماه عیش برای بقای امپراتور

مارال عباسی

در خنشان روی گوش خود را به نمایش می‌گذارند. تعداد این پرها که گوشه نام دارند، حکایت از سن و سال پرند دارند. تولید مثل امپراتور در طی یک تاریکی بلند و در زمانی‌ست که هوای سرد و منجمد بر قطب حاکم است. آنها برای جفت‌یابی در طول یک ماه از آوریل تا می‌دور هم جمع می‌شوند. در این گردهمایی تمام پنگوئن‌ها گذشته خود را فراموش کرده و برای جفت‌یابی آماده می‌شوند. محل برگزاری این مراسم بزرگ در قطب جنوب و محلی به نام دالامو است.

بی تجربه‌ها فرزندشان را از دست می‌دهند

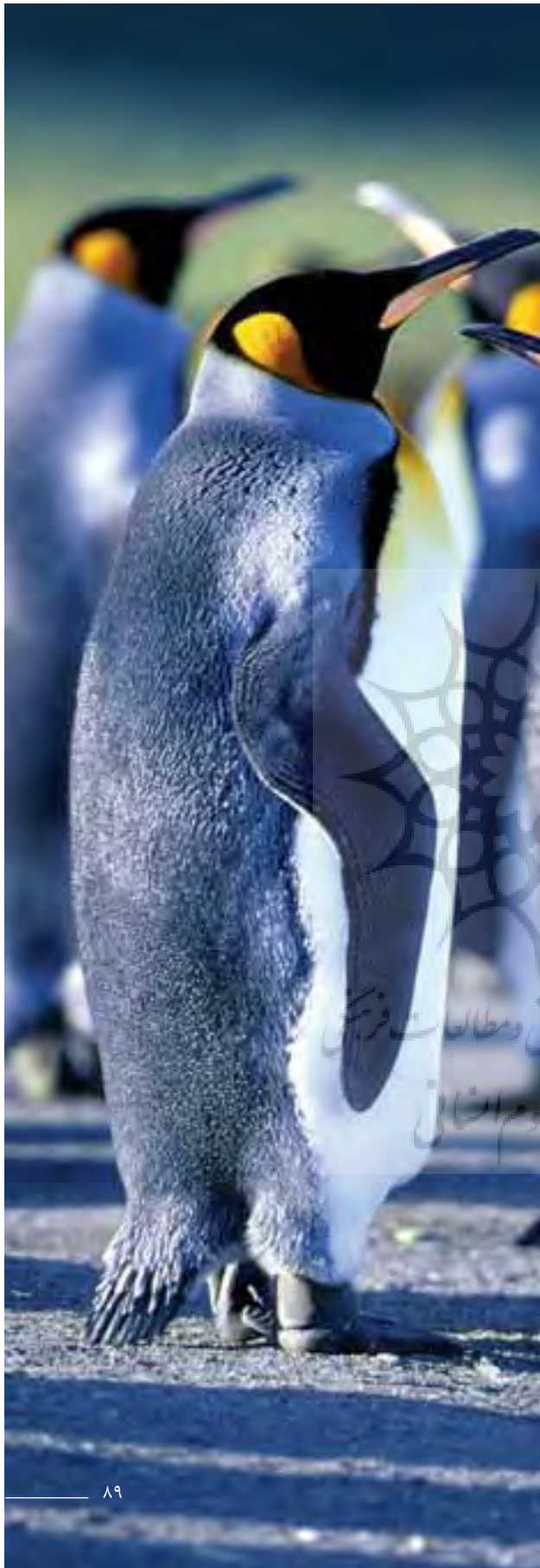
امپراتورها آشیانه‌هایشان را در محل خاصی بنا نمی‌کنند، آنها تخم‌هایشان را روی پا و زیر شکم‌شان نگه می‌دارند. پنگوئن‌ها پرواز نمی‌کنند. آنها تنها پرنده‌گانی هستند که در آب و هوای سرد و منجمد قاره یخ‌زده طی سال‌های طولانی به بقای خود ادامه داده‌اند.

هنگامی که هوا رو به سردی می‌گذارد و صدای زوزه بادهای سرد در فضا پراکنده می‌شود، امپراتورها آماده جفت‌گیری می‌شوند. در طول دوره یخبندان گاه بیش از ۶ هزار جفت پنگوئن امپراتور گرد هم می‌آیند و مبارزه بزرگی را در مقابل سرما آغاز می‌کنند. در این نبرد، هزاران پنگوئن سر از تخم بیرون می‌آورند و البته برخی از این تخم‌ها هرگز به جوجه تبدیل نمی‌شوند. امپراتورها یک تخم می‌گذارند. پرند ماده پس از تخم‌گذاری، تخم گرم را روی پای جفت خود رها کرده و برای شکار ماهی، راهی دریا می‌شود. طی ۹ هفته غیبت پنگوئن ماده، پرند نر تخم را روی پایش نگه می‌دارد و لحظه‌ای آن را زمین نمی‌گذارد، چراکه در کمتر از ۳۰ ثانیه تخمی که روی یخ‌ها افتاده از بین می‌رود و هرگز تبدیل به جوجه نشود. در تمام این مدت پرند ماده به شکار و ذخیره‌سازی غذا در لایه‌لای پرهایش می‌کند. پرند نر نیز از غذایی که پیش‌تر لای پرهایش ذخیره کرده به اندازه اندک تغذیه می‌کند تا ماده‌اش از راه برسد.

جفت ماده پیش از سر از تخم بیرون آوردن جوجه باز می‌گردد. در زندگی پنگوئن‌ها یکی از حساس‌ترین لحظه‌ها، هنگامی است که جفت نر می‌خواهد تخم را به ماده خود تحویل دهد و برای یافتن غذا

بهار از راه رسید. همه جمع شدند، مثل هر سال. این همایشی است برای تشکیل خانواده. هزاران هزار پنگوئن امپراتور، پهنه سفید یخ‌های قطب را می‌پوشانند. امپراتورها زندگی خانوادگی عاشقانه و در عین حال مشکلی دارند. آنها زندگی مشترک در کنار هم را تنها دو ماه از سال تجربه می‌کنند. شرایط سخت زندگی در قطب دلیلی است تا این پرندگان برای بقا مجبور باشند طول سال را با دیدارهای کوتاه پشت سر گذارند و با گذشت یک سال فکر تشکیل کانون خانوادگی جدیدی باشند.

امپراتور بزرگترین نوع پنگوئن با حدود ۱۰۳ سانتی‌متر قد و ۴۵ کیلوگرم وزن است. این پرند در ساحل‌های یخی به تنهایی و نزدیک دریا و اقیانوس زندگی می‌کند. آنها خیلی خوب خود را با آب و هوای سرد و منجمد قطب جنوب هماهنگ می‌سازند. امپراتورها در مقابل سرما با روش خاصی از خودشان محافظت می‌کنند. آنها در فصل سرما کوچ نمی‌کنند. بلکه به صورت ازدحامی فشرده و دایره‌ای گرد هم می‌ایستند. به این ترتیب تنها لایه‌ای از پنگوئن‌ها که دیواره بیرونی این اجتماع را تشکیل می‌دهند در معرض سرما قرار می‌گیرند. امپراتورها به طرز نامحسوسی جابه‌جا می‌شوند. آنهایی که در لایه بیرونی قرار داشته‌اند جای خود را به دیگران می‌دهند و برای تجدید قوا و گرم شدن به مرکز دایره می‌روند. این روند در تمام فصل سرد ادامه می‌یابد. گروه امپراتورها شامل پنگوئن‌های جوان و سالمند می‌شود. آنها برای شکار منقار خود را به سرعت به زیر آب کرده و گاه تا عمق زیادی در آب، شکارشان را دنبال می‌کنند. پنگوئن‌های امپراتور در خشکی پره‌های نارنجی و

راه دریا را پیش گیرد. دو پرندۀ روبه روی هم می ایستند. آنها تلاش می کنند تا در میان یخهای صاف قطب، شیبی هرچند اندک بیابند. پنگوئن نر در بالای سراسیمبی و ماده در پایین آن می ایستد. تنها یک اشتباه لازم است تا تمام تلاشهای پنگوئنها برای گرم نگه داشتن تنها تخم هدر رود. پرندۀ نر به آهستگی و دقت تخم را به سوی پای ماده غلت می دهد. پرندۀ ماده نیز با احتیاط فراوان برای گرفتن تخم پاهای خود را آماده می کند. اغلب پنگوئنهایی که سال نخست جفتیابی را پشت سر می گذارند، در انتقال تخمها ضعیف هستند و گاه پیش می آید که تخم روی زمین بیفتد. در این هنگام هر دو پرندۀ با نگاهی حسرت بار به ثمره زندگی از دست رفته شان چشم می دوزند. آنها می دانند باید یکسال را صبر کنند تا به همین مرحله برسند و مجبور باشند این ریسک بزرگ را تکرار کنند. البته در برخی مواقع بازگشت جفت ماده بیشتر از زمان تعیین شده طول می کشد. در این مدت پرندۀ نر تا سر از تخم بیرون آوردن جوجه انتظار می کشد، سپس جوجه را در کنار گروه پنگوئنها رها کرده و برای یافتن غذا می رود. مادههایی که تخم خود را در زمان جابه جایی از دست داده اند با کمال میل به نگهداری از جوجههای بی مادر می پردازند. آنها از غذایی که لای پرهای فشرده شان ذخیره کرده اند به جوجهها می دهند. بازگشت دوبارۀ نرها به محل اجتماع پنگوئنها، حدود ۳ تا ۶ هفته طول می کشد و دوبارۀ مادهها راهی دریا می شوند. این جابه جایی تا دسامبر بارها ادامه می یابد تا جوجهها نیز قدرت شکار ماهی را بیابند.

عمیق ترین شیرجه برای شکار

پنگوئنها جوجههای خود را از راه صداها شناسایی می کنند. در میان امپراتورها پرهایی نارنجی کنار گوش نشان از سن آنها دارد. بزرگترین امپراتورها ۱۷ گوشه هستند. قد آنها گاه به ۳ الی ۴ پا و وزنشان ۶۵ تا ۹۰ کیلوگرم می رسد. این پنگوئنهای تروفه می توانند تا عمق ۳۰۰ متری زیر آب شیرجه رفته و دنبال غذا بگردند. پنگوئن امپراتور تا ۱۸ دقیقه بدون هیچ مشکلی زیر آب می ماند.

اگرچه پنگوئنها قدرت پرواز ندارند و بالهایشان شباهتی به بال پرندگان ندارد، اما بالهای آنها به شکل باله است و از این ویژگی برای بهتر و سریع تر شنا کردن بهره می برند. بدن امپراتورها از پرهایی شبیه پولک تشکیل شده است. این حالت بالها نه تنها در شنا کمک شایانی به آنها می کند، بلکه در مقابل سرما نیز عایقی مطمئن به شمار می رود. پاهای پرده دار پنگوئنها نیز مانند پای همه پرندگان آبی شبیه پدال عمل کرده و در شنا، باعث جلو راندن پرندۀ می شود. اما این پدالها در پنگوئنهای کمی بزرگتر از دیگر پرندگان آبی است و همین امکان باعث می شود آنها راحت تر، سریع تر و بدون احساس خستگی مسافتهای طولانی را شنا کنند.

پرهایی فلس مانند این پنگوئنها به گونه ای است که در آب بهتر از دیگر پرندگان و شکارچیان ماهی وارد عمل می شوند. علاوه بر این فشردگی پرها به گرم ماندن تن پنگوئنهای امپراتور کمک می کند. روی این پرها لایه ای چربی کشیده شده است که جلوی نفوذ آب به بدن بی شک با می گیرد چرا که در سرمای بی مانند قطب نفوذ آب به بدن بی شک با یخزدگی خیلی سریع همراه است. این پرندۀها غذای خود را نیز لایه لایه همین پرها به هم فشرده نگه می دارند. امپراتورها حس بویایی بسیار ضعیفی دارند. غذای غالب این پرندگان در قطب ماهی و ماهی مرکب است. بیشترین خطری که این پرندگان زیبا را تهدید می کند، وجود شکارچیان مثل شیرهای دریایی در کنار ساحل است. البته شکارچیان مثل روباه قطبی و پرندگان شکاری نیز جوجه پنگوئنها را تهدید می کنند. ولی تا هنگامی که جوجهها در میان ازدحام فشرده والدین به سر می برند و فصل سرما و تاریکی به پایان نرسیده است، هیچ خطری تهدیدشان نمی کند.